

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра англійської філології та
методики викладання англійської мови

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБІТ
З ТЕОРЕТИЧНИХ КУРСІВ
ТА МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

**Спеціальність 01402 Середня освіта (мова і література (англійська))
Спеціальність 035.04 Філологія. Германські мови та література
(переклад включно)**

Мелітополь, 2017

УДК: 378 147

ББК: Ш 12/ 17 я 73

Рекомендовано науково-методичною радою
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького (протокол № 2 від 13 грудня 2017 р.)

Рецензенти:

Зацний Ю. А., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Запорізького національного університету

Караєва Т. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Таврійського державного агротехнологічного університету

Методичні рекомендації до оформлення курсових і дипломних робіт з теоретичних курсів та методики вивчення англійської мови для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладачі: Л. А. Куликова, Т. В. Насалевич, Т. В. Тарасенко. – Мелітополь: МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2017. – 66 с.

Методичні рекомендації призначаються для підготовки студентів спеціальностей 01402 Середня освіта (мова і література (англійська)) та 035.04 Філологія. Германські мови та література (переклад включно) і укладені відповідно до вимог написання курсових і дипломних робіт з урахуванням специфіки філологічних дисциплін.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ	5
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ	10
ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Наукова творчість має велике значення у підготовці майбутнього спеціаліста і є важливим складником інтелектуального, трудового, естетичного виховання студентів та їхнього всебічного розвитку. Написання наукової роботи з лінгвістики, перекладознавства та методики вивчення іноземних мов є невід'ємною частиною навчального процесу в університеті і становить цілий комплекс різних важливих видів діяльності, умінь і навичок. У системі професійної підготовки майбутнього спеціаліста науково-дослідна праця служить зв'язком між простим нагромадженням теоретичної інформації та самостійною творчою діяльністю студентів, що безумовно поглиблює їхню фахову підготовку. Завдяки виконанню завдань курсових та дипломних робіт розвиваються та вдосконалюються:

- навички самостійної наукової діяльності, зокрема ознайомлення майбутніх викладачів та перекладачів з окремими прийомами, методами, видами наукового дослідження, основними поняттями наукового апарату, правилами підбору потрібної інформації та підготовки доповідей, рефератів тощо;

- уміння свідомо концентрувати зусилля для аналізу науково-методичної літератури та інтерпретації і перекладу іншомовного тексту;

- навички розробки навчально-методичних матеріалів або уроків;

- здатність робити концептуальні висновки;

- інтелектуальні й творчі можливості студента.

Видання покликане допомогти студентам-філологам у підготовці і написанні курсових робіт, ознайомити їх з принципами побудови наукової праці, методами дослідження та оформлення одержаних результатів, а також сприяти продуктивній організації їхньої діяльності. Подаються методичні поради щодо вибору теми, планування роботи, написання основних елементів вступу, розділів, висновків тощо. Значна увага приділяється висвітленню вимог щодо структури та оформлення наукової роботи.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ

Під час навчання в університеті студенти виконують курсові та дипломні роботи. Дипломна робота є формою підсумкової атестації студента за освітньо-кваліфікаційним рівнем. Її захистом перед державною комісією завершується курс навчання в бакалавраті.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів. Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Вона затверджується на засіданні кафедри. Виконання курсових робіт направлене на досягнення наступних цілей:

- ґрунтовне засвоєння необхідного теоретичного матеріалу та закріплення навичок експериментальної роботи згідно з завданням керівника;
- уміння використовувати одержані знання в конкретній ситуації;
- уміння теоретично обґрунтувати одержані результати;
- здатність чітко формулювати одержані результати та робити з них висновки;
- грамотно, без помилок, написати текст роботи відповідно до правил оформлення наукової документації;
- уміння логічно побудувати доповідь, захистити сформульовані положення та висновки; проявити здібності до самостійного пошуку розв'язання задачі.

Матеріали курсової роботи можуть бути використані для подальшої дослідницької роботи – написання дипломної роботи.

Основні вимоги до написання курсової роботи:

- курсова робота виконується на одну з тем, що запропонована кафедрою англійської філології та методики викладання англійської мови або викладачем цієї кафедри;

- курсову роботу пишуть всі студенти II-IV курсу і починають з опрацювання літературних джерел за обраною темою;
- обсяг курсової роботи – 23-25 сторінок друкованого тексту;
- курсова робота виконується державною мовою або іноземною мовою, що вивчається;
- курсова робота повинна мати чітку структуру з виділенням окремих частин роботи, абзаців, нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, цитат, висновків і списку використаних джерел (20-25), не менше 30% з яких видано за останні 10 років;
- обов'язковими компонентами курсової роботи мають бути: дослідницьке завдання (для курсової роботи з лінгвістики та перекладу); пробне навчання, розробка комплексу завдань/вправ або уроків (з методики вивчення іноземних мов);
- оформлення курсової роботи має відповідати естетичним і орфографічним нормам.

Студентам надається право обирати тему з числа визначених кафедрою.

Дипломна робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у вищому навчальному закладі. Вона має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь та навичок зі спеціальних дисциплін.

У дипломній роботі розглядається конкретна наукова лінгвістична, перекладацька чи методична проблема, узагальнюються та критично осмислюються теоретичні передумови її вирішення, розробляються положення та рекомендації з практичного використання та впровадження отриманих результатів у практиці навчання.

Виконання дипломної роботи передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань. У

більшості випадків дипломна робота може бути поглибленою розробкою теми курсової роботи студента-випускника.

Основні вимоги до написання дипломної роботи:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану певної галузі науки та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери;
- вивчення та критичний аналіз науково-методичної літератури з теми;
- вивчення й характеристика історії дослідження проблеми (із зазначенням прізвищ провідних науковців), сучасного стану її розробки, а також передового практичного досвіду роботи у відповідній галузі;
- чітка характеристика об'єкту, предмету, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведених автором експериментів;
- узагальнення результатів, їх обґрунтування, висновки та практичні рекомендації;
- обсяг дипломної роботи – 40-45 сторінок друкованого тексту (без урахування додатків);
- дипломна робота виконується державною мовою або іноземною мовою, що вивчається;
- дипломна робота повинна мати чітку структуру з виділенням окремих частин роботи, абзаців, нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, цитат, висновків і списку використаних джерел у кількості 40-45, не менше 30% з яких видано за останні 10 років;
- обов'язковими компонентами дипломної роботи мають бути: дослідницьке завдання (для дипломної роботи з лінгвістики та перекладу) та експеримент, розробка навчально-методичних матеріалів (з методики навчання іноземних мов);
- ABSTRACT (анотація) англійською мовою (1,5-2 друковані сторінки);
- оформлення дипломної роботи має відповідати естетичним і орфографічним нормам.

Підготовка й виконання курсової/дипломної роботи складається з кількох етапів:

- вибір напрямку дослідження;
- визначення теми роботи;
- опрацювання фактичного (ілюстративного) матеріалу;
- аналіз наукової літератури за напрямком дослідження;
- складання плану написання роботи;
- викладення результатів власного дослідження;
- апробація отриманих результатів;
- оформлення тексту роботи та отримання відгуку керівника (зовнішньої рецензії – для дипломних робіт);
- стислий виклад змісту дипломної роботи англійською мовою (ABSTRACT);
- доопрацювання роботи після рецензії керівника та підготовка її остаточного варіанту до захисту;
- офіційний захист роботи.

При виконанні курсової/дипломної роботи студент повинен самостійно опрацювати літературу, вивчати матеріали періодичних видань, осмислювати різні точки зору та підходи до проблеми, що досліджується, аргументувати власну позицію, окреслити сфери практичного застосування отриманих у ході виконання роботи результатів, що сприятиме збагаченню теоретичних знань і практичних умінь студента та розширенню його професійного кругозору.

При максимальній самостійності процесу дослідження студент повинен активно співпрацювати з науковим керівником, а саме: обговорювати проблему, що досліджується, звітувати про стан виконання курсової/дипломної роботи, повідомляти про отримані результати, враховувати рекомендації та зауваження, брати їх до уваги в подальшій роботі.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Структура і зміст **курсової/дипломної роботи з лінгвістики, перекладознавства та методики вивчення англійської мови** визначається вибраною темою та її певними особливостями. Проте, незалежно від конкретної тематики, кожна курсова /дипломна робота має такі складники:

- титульну сторінку;
- перелік умовних скорочень (за наявності);
- зміст;
- вступ;
- текст роботи (2-3 розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (у разі потреби).

До дипломної роботи також додається стислий виклад змісту (ABSTRACT) англійською мовою обсягом 1,5-2 друковані сторінки.

Титульна сторінка, яка оформлюється за встановленим зразком, є першою сторінкою курсової /дипломної роботи, проте номер на ній не проставляється.

Зміст містить вступ; заголовки розділів; підрозділів (якщо вони є); висновки; список використаних джерел із вказівкою номера сторінки; додатки (якщо вони є).

Завдання на курсову/дипломну роботу формулюється за затвердженою на засіданні випускаючої кафедри формою.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів повинен розташовуватись стовпцем. Ліворуч в алфавітному порядку наводять умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, праворуч – їх детальну розшифровку.

укр.:	КС	картина світу
	МКС	мовна картина світу

англ.:	DA	discourse analysis
	CDA	critical discourse analysis

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні, наприклад: укр.: картина світу (далі – КС); англ.: critical discourse analysis (CDA).

ВСТУП складається з наступних компонентів:

- актуальність дослідження;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета дослідження;
- завдання дослідження;
- методи аналізу;
- матеріал дослідження (для робіт з перекладознавства та лінгвістики);
- наукова новизна роботи;
- теоретична значущість;
- практична цінність одержаних результатів;
- апробація отриманих результатів дослідження;
- структура роботи, де зазначається кількість опрацьованих джерел і джерел ілюстративного матеріалу.

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження, формулюється як доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та ступінь дослідження проблеми відомими науковцями. Обов'язково треба вказати прізвища цих науковців в алфавітному порядку з посиланням на їх праці. Наприклад,

...до числа дослідників, які займалися проблемою навчання аудіювання, належать О. Близнюк [5], М. Вайсбурд [6], І. Верещагіна [9], А. Вертохов [10], Н. Гез [11], Н. Єлухіна [13], Я. Колкер [18], О. Метьолкіна [29], А. Мірошниченко [30], О. Негневицька [31], Г. Рогова [41], С. Роман [42] та багато інших.

...На основі аналізу психолого-педагогічної літератури (І. О. Зимня [12], З. І. Кличнікова [17], Т. І. Шарпіло [43] та інші) ми зробили висновок, що

Роботи усіх зазначених науковців мають бути у списку використаних джерел.

Слід звернути увагу, що ініціали з прізвищами мають бути одного типу: або І. Я. Гальперін, В. А. Кухаренко; або І. Гальперін, В. Кухаренко.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему роботи.

Отже, об'єкт дослідження виступає загальною сферою пошуку, а предмет – те конкретне, що виявляється. Один і той же об'єкт може досліджуватися в різних аспектах.

Важливою вимогою є відповідність предмета об'єкту дослідження. Предмет – більш вузьке поняття, ніж об'єкт, він – частина, елемент об'єкту. Визначивши об'єкт та предмет дослідження, можна сформулювати мету наукового дослідження.

Мета дослідження – це авторська стратегія в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження. Формулювання мети дослідження спрямоване на кінцевий результат, який має одержати дослідник у науковій діяльності.

Мета завжди відображає спрямованість наукового пошуку на одержання нових знань та їх експериментальну апробацію. Тобто, якщо в темі дослідження розкривається те, що і для чого досліджується, то в меті – не тільки що досліджується, але й яким чином буде відбуватися дослідження.

Мета дослідження поділяється на низьку більш конкретних завдань.

Завдання дослідження – це конкретизація загальної мети з урахуванням предмета дослідження.

Матеріал дослідження – це інформаційні джерела, що використані для досягнення поставленої в курсовій/дипломній роботі мети.

Під час підготовки курсових/дипломних робіт з лінгвістики, перекладознавства та методики вивчення іноземних мов використовуються такі **методи наукового пошуку**: індукція, дедукція, аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, класифікація, моделювання, абстрагування, критичний аналіз літературних джерел, вивчення та узагальнення позитивного досвіду роботи вчителів, наукове спостереження, пробне навчання, експеримент, тощо.

Індукція є формою наукового пізнання, що спрямоване на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, узагальнення емпіричних даних на основі логічних висувань від конкретного до загального, від відомого до невідомого. Індуктивний метод використовується дослідником після збору окремих суджень з проблеми дослідження, на основі яких робиться загальний висновок.

Індуктивні знання мають імовірний характер, бо вони завжди виражають припущення про існування певної закономірності. Вірогідність такого припущення перевіряється експериментальним дослідженням. Тому індукція є обов'язковою складовою експерименту, що допомагає визначити причинність досліджуваних явищ, з'ясувати, чому одні з них спричиняють зміни інших.

Дедукція виводиться шляхом висувань від загального до конкретного і тому дає вірогідні знання, а не імовірні (як індукція). Основою дедуктивного методу виступають наукові положення і постулати, що не вимагають дослідно-експериментального підтвердження, а сприймаються як аксіоми.

Дедуктивний метод також використовується після збору необхідної інформації з проблеми дослідження, на основі якого із загальних висновків робляться окремі висновки й судження.

Індукція виявляє окреме як загальне, а дедукція виводить окреме із загального.

Особливу роль у дослідженні відіграють методи аналізу та синтезу.

Аналіз – це спосіб наукового дослідження, при якому конкретне явище розкладається на складові частини.

Синтез – протилежний аналізу спосіб, що полягає у дослідженні явища в цілому, на основі об'єднання пов'язаних між собою елементів в єдине ціле. Синтез дозволяє узагальнювати поняття, закони, теорії.

За допомогою аналізу виділяються й досліджуються окремі ознаки предмета чи явища. Це дає можливість вивчити його структуру, відокремити суттєві риси від несуттєвих, розкрити різнобічні зв'язки предмета, що розглядається, з іншими предметами реальності, з'ясувати властиві йому протиріччя. Але виділені в такий спосіб ознаки є недостатніми, оскільки вони досліджуються окремо і не зіставляються між собою. Для того, щоб розглянути їх як елементи цілого, використовується синтез, що встановлює єдність складових предмета.

Порівняння – це метод, за яким відбуваються зіставлення досліджуваних предметів та встановлення їх подібності або відмінності.

Для досягнення правильних результатів у процесі порівняння необхідно дотримуватися таких вимог:

- зіставляти тільки однорідні об'єкти чи поняття;
- порівнювати предмети за тими ознаками, які мають суттєве значення.

Метод класифікації використовується на початкових стадіях дослідження і дає можливість упорядкувати та класифікувати явища на основі визначення їх однорідності. Тим самим класифікація відкриває шляхи подальшого наукового пізнання.

Ефективність класифікації залежить від вибору єдиних ознак, за якими вона відбувається. Неточність такого вибору є типовою помилкою студентських досліджень, що заважає усвідомити та чітко охарактеризувати зміст явищ і процесів, що вивчаються.

Моделювання – це штучна система, яка відображає з певною точністю властивості об'єкта, що досліджується. Побудова моделі, як правило спрощує

оригінал, узагальнює його. Це сприяє упорядкуванню і систематизації інформації про нього.

Кожна модель має фіксувати найголовніші риси об'єкта вивчення. Дрібні фактори, зайва деталізація, другорядні явища ускладнюють саму модель та заважають її теоретичному дослідженню.

Критичний аналіз літературних джерел – це огляд відповідної наукової літератури, щоб не витратити часу і зусиль на «відкриття», які вже давно зроблені.

Вивчення та узагальнення позитивного досвіду роботи вчителів є також надзвичайно важливим методом дослідження, тому що майстри педагогічної праці нерідко знаходять прийоми та методичні рішення, використання яких значно підвищує ефективність навчального процесу.

Під експериментом розуміють науково поставлений дослід, заснований на ретельному вивченні варіювання явища, яке досліджується, при можливому урівноваженні всіх інших значущих факторів. Педагогічний експеримент може охоплювати групу учнів, класи (пробне та дослідне навчання), школи (експеримент).

У методиці навчання іноземних мов види експериментів визначаються за трьома ознаками:

- 1) за значущістю дослідження – розвідувальний та основний/ базовий експеримент;
- 2) за умовами проведення – природний і лабораторний експеримент;
- 3) за складністю організації – односерійний та багатосерійний, однофакторний та багатфакторний, прямий і перехресний експеримент тощо.

Реалізація експериментальної роботи пов'язана з висуненням гіпотези.

Гіпотезою в наукових дослідженнях називають таке припущення, що містить нові, ще не перевірені наукою твердження, які можуть бути перевірені за допомогою вже відомих або нових, запропонованих дослідниками методів. Гіпотеза перевіряється в ході експерименту або

дослідного навчання. Гіпотеза не повинна містити суперечностей, у ній має бути чітко визначено, яким чинним положенням науки вона відповідає і що несе в собі нового – такого, що потребує доведення. Гіпотеза повинна мати пояснювальний характер – розкривати внутрішні механізми, існуючий зв'язок явищ.

Наукове спостереження і узагальнення педагогічного досвіду є найбільш поширеним методом дослідження на емпіричному рівні. Збір фактів та їх опис дозволяє виявити об'єктивні закономірності у ході уроку і сформулювати методичні рекомендації. Метою спостереження може бути як хід уроку, так і його окремі фрагменти, перевірка ефективності прийомів навчання. Результати зафіксованих спостережень можуть доповнюватися контрольними роботами, стандартизованими та не стандартизованими тестами, протокольними матеріалами. Результати спостереження фіксуються і стають об'єктом аналізу. Кваліфікована класифікація спостережень – цінний матеріал для розробки методичних рекомендацій.

Пробне навчання – це дослідження, побудоване, переважно на ерудиції та педагогічній інтуїції вчителя, який здійснює науковий пошук. У цьому випадку вчитель, спираючись на власний досвід, без глибокого і тривалого вивчення проблеми здійснює пошук, завдяки якому підтверджується або спростовується висунуте і первинно обґрунтоване припущення, спрямоване на удосконалення окремих аспектів процесу навчання іноземної мови. У пробному навчанні досліджується первинна робоча гіпотеза вчителя. План дослідження та етапи його проведення визначаються за умов значного скорочення добору можливих варіантів навчання. Запропонований варіант вирішення методичної проблеми без зволікань проходить випробування у навчальному процесі і відразу ж оцінюється його ефективність.

Дослідне навчання – це емпіричний метод, заснований на проведенні масового навчання за запропонованою дослідником програмою. У ході пробного навчання перевіряється гіпотеза або припущення дослідника. Дослідне навчання може бути проведено у масштабі одного класу, декількох

класів, школи. Чим більше кількість учасників дослідного навчання, тим достовірніші його результати.

Об'єктами дослідного навчання можуть бути різноманітні прийоми та методи навчання; при дослідному навчанні може перевірятися ефективність роботи з технічними засобами, навчальними посібниками, у тому числі й тими, що пропонуються організаторами навчання.

У проведенні дослідного навчання зазвичай виділяють такі етапи:

- організаційний – розробка гіпотези, програми експерименту, відбір учасників;
- реалізація – проведення навчання у відповідності до розробленої програми;
- констатація – аналіз результатів дослідного навчання, які будуть слугувати основою для методичних висновків, що підтверджують або спростовують гіпотезу;
- інтерпретація – пояснення причин отриманих результатів, що дозволяє рекомендувати результати навчання до широкого впровадження у практику роботи.

Наукова новизна – це коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих.

Теоретична значущість є інтегральною характеристикою впливу проведеного дослідження на ідеї та методи, комплексним показником його перспективності, доказовості, концептуальності.

Практична цінність включає обґрунтування нової дидактичної чи методичної системи, рекомендації, вимоги, пропозиції.

У визначенні практичної цінності треба вказати, де і з якою метою можна використовувати результати та висновки дослідження, у якому вигляді вони подані (методичні рекомендації, правила, програми та ін.), який соціальний та психолого-педагогічний ефект очікується від їх упровадження (підвищення рівня освіти, культури особистості, сформованості вмінь тощо).

Апробація результатів дослідження – це наведення даних щодо участі автора в конференціях, колоквиумах та щодо публікацій.

Структура курсової/дипломної роботи вказується таким чином: «Логіка дослідження зумовила структуру курсової/дипломної роботи: вступ, ... розділи, висновки, список використаних джерел із ... найменувань, ... додатків. Загальний обсяг ... сторінок».

Зразки визначення актуальності, мети, об'єкта, предмета, наукової новизни, теоретичної значущості та практичної цінності дослідження наведені у додатках.

Текст роботи складається з 2-3 розділів приблизно однакового обсягу. Залежно від обраної теми можна чітко вирізнити теоретичну та практичну частину або здійснювати наскрізне дослідження з паралельним обґрунтуванням теоретичних викладок та їх ілюстрацією за допомогою фактичного матеріалу. Практична частина курсової або дипломної роботи з методики вивчення англійської мови містить опис виконаного дослідницького завдання та розробки навчально-методичних матеріалів, використаних студентом під час педагогічної практики.

Розділи, якщо цього потребує логіка викладення тексту, поділяються на підрозділи, пункти або підпункти, які мають свої заголовки. Кожний підрозділ має завершуватись конкретними висновками і бути логічно пов'язаним з наступним.

У **першому розділі** наводиться аналітичний огляд вітчизняних та зарубіжних публікацій з обраної теми, викладаються теоретичні положення, які є важливими для розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети, розкривається ступінь розробки проблеми в сучасній науковій літературі, дається визначення використаним у роботі термінам і поняттям, узагальнюються підходи до розв'язання проблеми. Залежно від обраної теми дається огляд питання, зазначається, хто саме і під яким кутом зору розглядав досліджувану проблему. Тут також можуть наводитися дані про характер матеріалу, обраного для дослідження.

Неприпустимим є анування праць за темою роботи без викладу власної позиції дослідника. Якщо автор наукової праці не погоджується з позиціями попередників, то треба не тільки відхиляти їх, а й давати обґрунтовані докази неправильності підходів, і навпаки, якщо він поділяє думку когось із мовознавців, приєднується до неї, йому необхідно це також аргументувати.

Виклад матеріалу має бути чітким, послідовним і логічним (здебільшого за методом дедукції – від загального до окремого). Теоретичні положення мають ґрунтуватися на вивчених та проаналізованих даних достатньої кількості наукових джерел та підкріплюватися відповідними посиланнями. При викладенні матеріалу рекомендується використовувати широкий спектр зв'язувальних текстових елементів (наприклад, вставних фраз безособового характеру), таких, як:

... Останнім часом дослідження з ...; Згідно з даними ...; Як показують новітні дослідження в галузі ...; У контексті сучасної парадигми досліджень ...; Сучасна лінгвістика демонструє зростаючий інтерес до ...; При вивченні ... значну увагу науковці приділяли ...; Подальший розвиток досліджень з ...; У світлі вищесказаного ...; Як уже зазначалося ...; На наш погляд ...; Отже ...; Необхідно зазначити, що ...; Відомо (загальновідомо), що ...; З огляду на ...; Встановлено, що ...; Відправною точкою ... у визначенні ... було ...; Поділяючи точку зору ... ми вважаємо ...; Беручи до уваги ...; З іншого боку ...; Нарешті ...; Передусім ..; По-перше ...; Аналіз вербального вираження ... свідчить про ...; Звернення до концепції ...; Уявлення про ...; Когнітивний (комунікативний, антропоцентричний) підхід до вивчення ...; Як стверджує ...; У більшості праць ...; Специфіка ... полягає в ...; Незважаючи на ...; Поштовхом для створення ...; При цьому ... тощо.

Крім **теоретичної** (перший розділ), курсова/дипломна робота включає **практичну** (другий/третій розділ) частину, в якій студент показує вміння виконувати власне дослідження на фактичному або експериментальному матеріалі, здійснювати самостійний якісний аналіз досліджуваних явищ, робити

узагальнення, встановлювати зв'язки між певними явищами, наприклад, зазначати закономірності функціонування мовних одиниць, пояснювати специфіку їх вживання, вказувати на їхні структурні особливості та системні характеристики. Студент має продемонструвати вміння аргументувати свої висновки.

Одним із обов'язкових завдань виконання практичної частини курсової/дипломної роботи з методики вивчення іноземних мов є експериментальна апробація досліджуваного в курсовій/дипломній роботі методичного аспекту протягом педагогічної практики. Зміст практичної частини складають навчально-методичні матеріали, розроблені самостійно чи дібрані студентами-практикантами з різних джерел та апробовані ними у навчально-виховному процесі з іноземної мови.

При викладенні результатів дослідження в практичній частині можуть стати в нагоді такі кліше й звороти:

... У цій роботі ...; Наступний приклад являє собою ...; Таким чином, виконаний аналіз доводить, що ...; Загалом проведене дослідження дає можливість стверджувати, що ...; У ході дослідження були проаналізовані ...; Результати роботи дають підстави вважати, що ...; У центрі нашої уваги ...; У процесі дослідження виникла необхідність ...; Ми встановили ...; У результаті дослідження було помічено ...; Як показало наше дослідження ...; Як свідчать результати аналізу ...; Аналіз мовного матеріалу показав ...; Застосування ... методу (аналізу) дало змогу встановити ...; Механізм відтворення ...; Аналіз мовних засобів ... показав ...; Керуючись принципом ... тощо.

Для підтвердження власних аргументів посиланнями на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати або передавати зміст висловлювання, обов'язково роблячи посилання. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, викладений автором. У теоретичній частині на одній сторінці тексту зазвичай подається 2-3 посилання.

Загальні **вимоги до цитування** такі:

- текст цитати починається й закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;
- цитування повинно бути без довільного скорочення авторського тексту і перекручень думок автора;
- пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками: «Так, Л. Ставицька визначає ідіостиль як спосіб індивідуального мовлення письменника ... в той час як ідіолект є сукупністю конкретних виражальних засобів, що виявляються у текстах автора» [6, с. 14];
- три крапки ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці);
- якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути максимально точним у викладі думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і робити відповідні посилання на джерела;
- при згадуванні в тексті прізвищ учених-дослідників ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем (А. П. Загнітко, а не Загнітко А. П., як це прийнято в списках використаних джерел).

Посилання в тексті курсової/дипломної роботи оформлюються за наступними зразками: ... у праці Т. А. Казакової [15, с. 23] розкрито..., В. Н. Комісаров [19, с. 64] увів поняття

Приклад:

[7, с. 19] – посилання на літературне джерело, що має номер 7 у списку використаної літератури, теза розміщена на сторінці 19.

[7, с. 16; 24, с. 2] – одночасне посилання на два літературні джерела. Перше з них – джерело номер 7, теза розміщена на сторінці 16. Друге джерело за номером 24, теза розміщена на сторінці 2.

[9, с. 16; 24] – одночасне посилання на два літературні джерела. Перше з них – джерело за номером 9 у списку використаної літератури, теза розміщена на сторінці 16. Друге з них – джерело за номером 24. Номер сторінки не наводиться.

Ілюстративний матеріал (окремі слова і вирази іноземною мовою) наводяться курсивом, в лапках (також курсивом) подаються цитати з посиланням на автора та через кому на сторінку (прямим шрифтом) – «*What's the matter? «I don't know. I just feel terrible»* [32, с. 65].

На всі таблиці курсової/дипломної роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... в табл. 1.2». У повторних посиланнях вживають скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Після основного тексту роботи з нової сторінки подаються загальні **ВИСНОВКИ**, які є логічним завершенням курсової/дипломної роботи. У висновках стисло підсумовуються результати дослідження відповідно до поставлених завдань і з особливим акцентом на його практичних аспектах, висловлюється і обґрунтовується власна точка зору студента на вивчену проблему, окреслюються перспективи її подальшої наукової розробки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, на які є посилання в основній частині курсової/дипломної роботи, наводять після висновків, починаючи з нової сторінки. Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи у такому порядку:

- 1) наукові джерела в алфавітному порядку кирилицею (українська, російська, білоруська, болгарська мови, тощо);
- 2) наукові джерела в алфавітному порядку латиницею (англійська, німецька, французька, італійська, іспанська мови тощо);

3) джерела, написані іншими мовами (арабською, грузинською, японською, на івриті тощо), подаються у латинській транслітерації.

Автор роботи відповідає за правильне оформлення бібліографічних посилань і цитат.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, які наводяться у студентській науковій роботі, подано в Додатку В.

ДОДАТКИ містять матеріал, що доповнює зміст роботи. Додатками можуть бути: графічний матеріал, таблиці великого формату, розрахунки, опис алгоритмів і програм завдань тощо.

Додатки не нумеруються і друкуються окремо від тексту роботи. Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер З, Г, Є, Ї, Й, О, Ч. Після слова «Додаток» друкують літеру, що позначає його послідовність. Якщо у роботі лише один додаток, то він позначається «Додаток А».

Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням (Додаток...) угорі справа. Додаток повинен мати заголовок, який друкують посередині симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Курсова/дипломна робота має бути виконана і оформлена з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт.

Текст роботи має бути набраний у комп'ютерному редакторі Word (for Windows) на одному боці стандартного аркуша А4 білого паперу шрифтом Times New Roman кеглем 14, через 1,5 інтервали до 30 рядків на сторінці.

Поля ліворуч – 3 см., вгорі та внизу – 2 см., праворуч – 1,5 см.

Замість тире «—» не можна використовувати дефіс «-» – це РІЗНІ розділові знаки.

Лапки повинні бути однаковими у тексті всієї роботи: або «...», або "..."; лапки типу "... " не рекомендовано вживати у роботі.

Під час виконання курсової/дипломної роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці, або між рядками виправленого зображення машинописним способом чи від руки. Виправлене повинно бути такого ж кольору, як і основний текст. Скорочення слів і словосполучень у курсовій/дипломній роботі виконують відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» слугують заголовками структурних елементів. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних елементів тексту і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів тексту слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 пт). Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Відстань між заголовками і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядки. Не допускається розміщення назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. Оформлення тексту, ілюстрацій і таблиць та їх виконання повинно відповідати вимогам цього стандарту.

Нумерація сторінок

Нумерація сторінок без крапки в кінці – зверху справа з третьої сторінки (рубрика «ВСТУП»), яка має номер – 3. Титульний лист та ЗМІСТ включають до загальної нумерації сторінок курсової/дипломної роботи, але вони не нумеруються.

Сторінки курсової/дипломної роботи слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись постійної нумерації впродовж усього тексту наукового дослідження, окрім додатків.

Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти курсової/дипломної роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи курсової/дипломної роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладу тексту і позначатися арабськими цифрами без крапки. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номеру підрозділу ставлять крапку. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу і порядкового номера пункту, або з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту ставлять крапку.

Ілюстрації

Ілюстрації (графіки, схеми, діаграми, фотознімки) слід розміщувати в курсовій/дипломній роботі безпосередньо після тексту або у Додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання у курсовій/дипломній роботі. Ілюстрації повинні мати назву. Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці має бути посилання в тексті курсової/дипломної роботи. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у Додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 3.1 – перша таблиця третього розділу. Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під другою, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її заголовки. При поділі таблиці на частини допускається її заголовки замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово «Таблиця _____» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці _____» із зазначенням номера таблиці. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

2. Суфікси прикметників.

3. Суфікси прислівників.

Типові помилки при написанні та оформленні курсової роботи:

- Зміст роботи не відповідає її плану або не розкриває теми цілком чи в її основній частині.
- Сформульовані розділи чи підрозділи не відображають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження.
- Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта і предмета дослідження.
- Автор не виявив самостійності, робота є компіляцією чи плагіатом.
- Не зроблений глибокий, всебічний аналіз нової спеціальної літератури (останні 5-10 років) з теми дослідження.
- Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відображає рівня досліджуваної проблеми.
- Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.
- У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.
- Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури поданий довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
- Як ілюстративний матеріал використано таблиці, схеми, запозичені не з першоджерела, а з підручника, навчального посібника, монографії, наукової статті.
- Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике / И. В. Арнольд. – М.: Высшая школа, 1991. – 140 с.
2. Бюлетень ВАК України. Спеціальний випуск. – 2000. – № 2. – 48 с.
3. Вимоги до виконання та оформлювання курсової, дипломної робіт [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://pidruchniki.com/1373112040668/dokumentoznavstvo/vimogi>
4. Вимоги до оформлення дипломної роботи спеціаліста [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://web.znu.edu.ua/lab/fordep/oformlenie/diplom_specialista.htm
5. Дипломна робота як самостійне наукове дослідження студента: Методичні рекомендації для написання дипломної роботи / Укл. С. М. Мартиненко, А. М. Москаленко, В. Г. Редько. – К.: КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2003. – 32 с.
6. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / Упор. Ю. І. Цеков; попереднє слово Р. В. Бойка. – К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. – 64 с.
7. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – К.: Держстандарт України, 1995. – 38 с.
8. Методичні рекомендації до виконання курсових і дипломних робіт / уклад. І. М. Сопілко, В. М. Вишновецький. – К.: НАУ, 2015. – 55 с.
9. Методичні рекомендації до виконання курсових за ОКР бакалавра та дипломних робіт за ОКР спеціаліста та магістра / Укладачі: Н. С. Юзікова, Л. В. Артеменко, І. В. Патерило. – Дніпропетровськ, 2011. – 55 с.
10. Методичні вказівки до написання курсових, дипломних і магістерських робіт для студентів філологічного факультету / Укладачі: П. І. Білоусенко, Л. П. Бойко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2006. – 64 с.
11. Методичні рекомендації до оформлення курсових і дипломних робіт для студентів факультету іноземної філології / Уклад.: Є. В. Стуліна, І. В. Тарасюк, Т. М. Уділова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2005. – 34 с.

12. Методичні вказівки до підготовки та захисту магістерських (дипломних) робіт (для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальностями Гуманітарного інституту) / Уклад.: О. В. Єременко. – Київ, КМПУ імені Б. Д. Грінченка. – 2009. – 21 с.
13. Методичні рекомендації щодо оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт для студентів факультету іноземної філології / [авт.-уклад. О. О. Головка, С. Г. Грабовська, К. М. Ружин, О. В. Телкова, Т. М. Уділова, П. І. Яценко]. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – 68 с.
14. Оголевець А. В. Методика підготовки наукового дослідження з української мови / А. В. Оголевець. – Полтава: ПДПУ, 2001. – 44 с.
15. Основи наукових досліджень: Матеріали до спецкурсу для студентів філологічних спеціальностей / Упорядник Ю. Арешенков. – Кривий Ріг: КрДП, 1996. – 22 с.
16. Основи наукових досліджень: науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека; укладачі: І. О. Железняк, В. В. Косенко; редактор В. В. Косенко; передмова В. В. Косенко. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 284 с.
17. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2007. – №6, С. 9-16.
18. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК України. – 2008. – №6. С. 9-13.
19. Рубан О. А. Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт. Методика підготовки і порядок захисту / О. А. Рубан, С. В. Огарь, Г. Д. Сліпченко, Л. М. Хохлова. – Х.: Вид-во НФаУ, 2013. – 33 с.
20. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій / А. С. Філіпенко. – К.: Академвидав, 2004. – 208 с.

Зразок оформлення дипломної роботи
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

(повне найменування вищого навчального закладу)

(повне найменування інституту, назва факультету)

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему _____

Виконав студент(ка) _____ курсу, групи

напряму підготовки (спеціальності)

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали)

Керівник

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

_____ - 20 ____ року

(повне найменування вищого навчального закладу)

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ (РОБОТИ)**

Направляється студент _____ до захисту дипломного проекту
(роботи)

за _____ (прізвище та ініціали)
напрямом _____ підготовки

спеціальністю _____

на _____ (шифр і назва спеціальності) _____ тему:

_____ (назва теми)

Дипломний проект (робота) і рецензія додаються.

Директор інституту, декан факультету, завідувач відділення _____
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті _____
_____ з 20 ____ року до 20 ____ року повністю виконав
навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з таким розподілом оцінок
за:

національною шкалою: відмінно _____ %, добре _____ %, задовільно _____ %;
шкалою ECTS: A _____ %; B _____ %; C _____ %; D _____ %; E _____ %.

Секретар інституту, факультету (відділення) _____
ініціали) _____ (підпис) _____ (прізвище та

Висновок керівника дипломного проекту (роботи)

Студент(ка)

Керівник проекту (роботи) _____
(підпис)
 «_____» _____ 20____ року

Висновок кафедри, циклової комісії про дипломний проект (роботу)

Дипломний проект (робота) розглянуто(а). Студент (ка)

_____ (прізвище та ініціали)
 допускається до захисту даного(ї) проекту (роботи) в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____
(назва)

(підпис) (прізвище та ініціали)

«_____» _____ 20____ року

Дипломна робота з методики вивчення англійської мови
ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	6
1.1. Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності	6
1.2. Вплив психологічних особливостей молодших школярів на розвиток вмінь аудіювання іноземною мовою	9
1.3. Основні труднощі сприймання усного мовлення на слух на молодшому етапі.....	16
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	22
2.1. Етапи навчання аудіювання	22
2.2. Шляхи підвищення мотивації навчання аудіювання молодших школярів.....	26
2.3. Використання комунікативного методу в оптимізації процесу навчання аудіювання	30
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВПРАВ, РОЗРОБЛЕНОЇ НА ОСНОВІ КОМУНІКАТИВНОГО МЕТОДУ.....	37
3.1. Зміст системи комунікативних вправ для навчання аудіювання молодших школярів	37
3.2. Організація та результати експериментальної роботи	41
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Володіння іноземними мовами, зокрема англійською, стає необхідним для сучасного українця через динамічні перетворення у світі та розвиток міжнародних політичних, економічних і культурних зв'язків нашої країни. В наш час учні шкіл мають реальну можливість спілкуватися зі своїми зарубіжними ровесниками засобами Інтернету, в міжнародних літніх таборах, під час проведення інтернаціональних фестивалів тощо. Саме тому перед сучасними освітянами стоїть завдання вдосконалити систему навчання іноземних мов з позицій гуманістичної парадигми, що визначає комунікативну спрямованість при формуванні умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності: читанні, письмі, говорінні й аудіюванні.

Аудіювання є одним з основних засобів навчання іноземної мови. Воно дає можливість оволодіти звуковою стороною виучуваної мови, її фонемним складом та інтонаціями, ритмом, наголосом, мелодикою. Через аудіювання відбувається засвоєння лексичного запасу мови та її граматичними структурами. Поряд з тим аудіювання допомагає й полегшує оволодіння говорінням, читанням та письмом. Проблемі навчання аудіювання приділяється велика увага методистів. До числа дослідників, які займалися цим питанням, належать О. Близнюк [5], М. Вайсбурд [6], І. Верещагіна [9], А. Вертохов [10], Н. Гез [11], Н. Єлухіна [13], Я. Колкер [38], О. Метьолкіна [29], А. Мірошніченко [30], О. Негневицька [31], Г. Рогова [41], С. Роман [42] та багато інших.

Дослідники зазначають, що аудіювання є основою спілкування, з нього починається оволодіння усною комунікацією. Аудіювання тісно пов'язане з усіма видами мовленнєвої діяльності і відіграє важливу роль у вивченні іноземної мови, особливо при комунікативно спрямованому навчанні. Не зважаючи на значні досягнення науковців у пошуку шляхів удосконалення процесу навчання аудіювання, слід зазначити, що деякі аспекти проблеми навчання аудіювання в методиці залишаються недостатньо вивченими,

зокрема, практичні аспекти навчання аудіювання на початковому ступені навчання, який є надзвичайно важливим для подальшого оволодіння мовою. Потреба у нових ідеях щодо можливостей оптимізації процесу навчання аудіювання на початковому етапі зумовила **актуальність** теми нашого дослідження.

Об'єктом дослідження є процес навчання аудіювання іноземною мовою.

Предметом дослідження виступають комунікативні засоби для оптимізації навчання аудіювання на початковому ступені середньої школи.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, визначенні та конкретизації напрямів оптимізації навчання аудіювання у початковій школі шляхом розробки системи вправ з використанням комунікативного методу. Мета дослідження досягається при вирішенні таких **завдань**:

1. Вивчити теоретичні основи навчання аудіювання як виду мовленнєвої діяльності.
2. Визначити специфіку і типові труднощі навчання аудіювання на початковому етапі.
3. Дослідити сучасні технології навчання аудіювання у молодшій школі.
4. Описати систему вправ для навчання аудіювання з використанням комунікативного методу.
5. Розробити експеримент, провести його, інтерпретувати результати і довести ефективність системи вправ, створеної на основі комунікативного методу, для оптимізації процесу навчання аудіювання у молодшій школі.

Для вирішення поставлених завдань були використані такі **методи дослідження**, як критичний аналіз наукової літератури з методики навчання іноземних мов, психології, педагогіки та психолінгвістики; узагальнення досвіду викладання англійської мови на молодшому ступені середньої школи; моделювання процесу навчання аудіювання англійської мови з

використанням інтерактивної методики; педагогічний експеримент, аналіз експериментальних даних.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше зроблено спробу створити систему вправ для навчання молодших школярів аудіювання англійської мови за допомогою інтерактивних методів.

Теоретична значущість роботи полягає у спробі визначення специфіки навчання англійської мови на молодшому ступені, місця комунікативних вправ у навчанні аудіювання іноземної мови, аналізі ролі комунікативного методу у навчанні аудіювання.

Практична цінність одержаних результатів дослідження полягає у можливості впровадження розробленої системи вправ для навчання молодших школярів аудіювання англійської мови за допомогою комунікативних методів у навчально-виховний процес сучасної загальноосвітньої школи і створення умов для навчання англійської мови як засобу спілкування.

Апробація результатів. Основні положення та результати дослідження викладено у публікації матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полі етнічному суспільстві» на тему «Специфіка навчання аудіювання на молодшому етапі» (Мелітополь, 2017).

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дипломної роботи – 68 сторінок, основного змісту – 51 сторінка. Обсяг списку використаних джерел – 53 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

1.1. Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності

На сучасному етапі розвитку методичної науки аудіювання розглядається як фундаментальне вміння, оволодіння яким є важливою умовою навчання іноземної мови в цілому, адже без навичок аудіювання неможливе іншомовне спілкування [17]. На думку Г. Рогової, аудіювання – це розуміння мовлення на слух, один з найскладніших видів мовленнєвої діяльності, пов'язаної з формуванням механізму ймовірного прогнозування. Це процес сприйняття, розпізнавання й розуміння мовленнєвих сигналів, розуміння й мовлення, що сприймається на слух [41, с. 28]... .

Отже, аудіювання є однією з цілей навчання, і в той самий час воно є важливим засобом навчання. Без оволодіння аудіюванням неможливе оволодіння безпосередньо усним мовленнєвим спілкуванням. Аудіювання робить свій внесок і в досягнення освітніх, розвиваючих і виховних цілей. Воно дає можливість вчити школярів прислухатися, формувати уміння прогнозувати зміст висловлювання і таким чином, виховувати культуру слухання не тільки відносно іноземної мови, але й рідної. Виховне значення аудіювання полягає ще й в тому, що воно розвиває пам'ять дитини, перш за все слухову, що є дуже важливим для вивчення іноземної мови. Аудіювання сприяє досягненню освітньої мети, забезпечуючи учням можливість розуміти мовлення представників інших народів світу.

ABSTRACT

C..... B. A. Optimization of the process of junior pupils listening comprehension training

The research paper is devoted to the investigation of possibilities of using the communicative method in the optimization of the process of listening comprehension training on the junior stage of secondary school. The relevance of the topic is incontestable, since listening comprehension is the basis of communication; it is closely connected with all types of speech activities and is one of the principal means of learning a foreign language.

The description of listening comprehension as a kind of verbal activity is given, the impact of the junior school pupils' psychological characteristics on the development of listening skills in a foreign language is investigated, the main problems of speech perception are analyzed, the ways of improving the motivation are suggested, and the possibilities of using the communicative method in the educational process are identified in the research paper. The system of exercises based on the communicative method for the optimization of the process of listening comprehension training on the junior stage of secondary school is developed, substantiated and tested.

Key words: listening comprehension training, the junior stage of secondary school, speech activities, communicative method, the system of exercises.

Дипломна робота з теоретичного курсу англійської мови
ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗНИЖЕНА ЛЕКСИКА СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	7
1.1. Стилiстичне розшарування словникового складу мови	7
1.2. Знижена лексика англійської мови	10
1.3. Класифікаційні стратегії розмовної лексики	11
1.4. Процес демократизації сучасної англійської мови	17
1.5. Поняття «сленг» та «жаргон»	19
РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В АНГЛОМОВНИХ КРАЇНАХ	25
2.1. Причини вживання зниженої лексики в мові молоді	25
2.2. Фактори, що впливають на розвиток сленгу	31
2.3. Функціональне навантаження стилістичних кластерів у молодіжному сленгу	34
2.4. Джерела поповнення реєстру зниженої лексики в англomовних країнах	36
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Антропоцентризм як теорія про те, що людина є центром і вищою метою світобудови, завойовує усе більш міцні позиції як провідний принцип у різних галузях наукових досліджень. Стосовно філології ця тенденція виражається у звертанні інтересів сучасних дослідників до живого розмовного мовлення, до дискурсу в його щоденному, побутовому вираженні. І хоча відношення до розмовної лексики є неоднозначним, ця лексика становить досить вагому, зовсім невід'ємну частину лексикону. Тому наше дослідження є досить **актуальним**.

Одним з «проблемних» шарів лексики будь-якої мови залишається шар зниженої лексики, найбільш близький до живої комунікації, який найбільш яскраво відбиває менталітет носіїв мови, часто ідіоматичний.

На тлі зростаючого негативізму в суспільстві, прагнення до звільнення від звичних норм розвивається й зміцнюється тенденція до відчуження від «формалізованого» суспільства і його установок, у тому числі і мовних, лексичних, формується соціалізована антагоністична свідомість – бути не як усі, що знаходить своє відбиття, насамперед, у мові найбільш сприйнятливої до нових віянь культури соціальної групи – у мові молоді.

Експресивність, образність, жвавість, рухливість складу – усі ці якості розмовного шару сучасної лексики приваблюють багатьох учених, у числі яких необхідно назвати імена В. Д. Девкіна [5], Б. А. Ларіна [6], Т. Г. Никитіної [7], Г. В. Бикової [8] та інших. Проблемою англійського сленгу займалися такі вчені, як В. Д. Жураховська [11], І. Р. Гальперин [10], У. А. Хомяков [15], Ч. Фриз [18] і багато інших.

У цей час не можна сказати, що питання виділення, класифікації, дослідження й «регулювання» використання у дискурсі зниженої лексики ставиться тільки до лінгвістичної проблематики. Цією проблемою займаються такі науки, як психологія, соціологія, педагогіка, група

юридичних наук, а також, як показав досвід останніх років, цим питанням займаються навіть парламенти різних країн.

Гіпотеза роботи полягає у тому, що вивчення особливостей стилістично зниженої лексики в англійській мові й джерел її поповнення у молодіжному сленгу покращить знання про сучасний стан англійської мови.

Метою роботи є комплексний опис молодіжного сленгу як однієї з підсистем сучасної англійської мови: виявлення його диференціюючих ознак, опис особливостей вживання сленгізмів, установлення значень сленгових одиниць і виразів, визначення джерел поповнення сленгу й способів сленгоутворення.

Досягнення поставленої мети визначило постановку наступних **завдань**:

- визначити обсяг і зміст понять «знижена лексика», «сленг», «жаргон»;
- розглянути існуючі класифікаційні стратегії англійської зниженої лексики;
- виявити специфіку й умови функціонування даних лексичних одиниць у мовленні сучасної молоді;
- встановити корпус лексичних одиниць, найбільш уживаних у мовленні сучасної молоді, описавши основні лексико-семантичні групи сленгізмів;
- розкрити словотворчий потенціал сучасного молодіжного сленгу; указавши шляхи формування сленгу й джерела його поповнення;
- виявити основні джерела поповнення реєстру зниженої лексики.

Об'єктом дослідження є стилістично знижена лексика кінця ХХ-початку ХХІ ст. як одна з некодифікованих форм існування сучасної англійської мови.

Предметом вивчення є сучасний англійський молодіжний сленг.

Матеріалом дослідження є словники «Англо-український фразеологічний словник» / Укладач К. Баранцев; І. Стенін «Словник молодіжного жаргону»; М. Маковський «Англійські соціальні діалекти

(онтологія, структура, етимологія)»; J. Ayto, J. Simpson «The Oxford Dictionary of Modern Slang»; R. Chapman «New Dictionary of American Slang»; J. Green «The Macmillan Dictionary of Contemporary Slang»; T. Thorne «Dictionary of Contemporary Slang».

Наукова новизна роботи визначається тим, що в ній зроблена спроба комплексно дослідити особливості та класифікаційні стратегії розмовної англійської лексики, причини використання зниженої лексики в мові молоді, фактори, що впливають на розвиток сленгу, джерела поповнення реєстру зниженої лексики та шляхи формування сучасного молодіжного жаргону.

Методи дослідження. У даній роботі нами були використані такі методи дослідження, як суцільна вибірка фактичного матеріалу й побудова його класифікації. До методики роботи відноситься, насамперед, контекстуальний аналіз, який полягає у виявленні прагматичного контексту, що впливає безпосередньо на функціональне навантаження зниженої лексики в усному мовленні.

Теоретична значущість роботи. Без знання розмовно-забарвленої лексики при вивченні іноземної мови обійтися неможливо. Знайомство з розмовною лексикою потрібно, щоб розуміти повсякденне мовлення, щоб опанувати важливою частиною лінгвокраїнознавства, щоб уміти розшифрувати підтекст, гумор або асоціативний план висловлень.

Практична цінність дипломної роботи полягає в тому, що отримані в ході дослідження результати, теоретичні положення та висновки можуть бути використані для більш глибокого вивчення особливостей англійської мови в лекційно-семінарських курсах із лексикології, стилістики, лінгвокраїнознавства та інтерпретації тексту.

Апробація роботи. Результати дипломної роботи обговорювалися на засіданнях педагогічної ради Орлянської загальноосвітньої школи I-III ступенів та були оприлюднені на VI Міжнародній Інтернет-конференції «Veda A Technologie: Krok Do Budoucnosti – 2010» (27.02 – 05.03.2010) у м. Прага.

Структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел (55 одиниць).

CONTENTS

ABSTRACT	2
INTRODUCTION.....	3
CHAPTER 1. ON THE CONCEPT OF REGISTER.....	8
1.1. Linguistic prose	8
1.2. Scholarly papers.....	18
CHAPTER 2. REFERENCE.....	26
2.1. Reference in linguistic prose.....	26
2.1.1. Personal reference.....	27
2.1.2. Demonstrative reference.....	28
2.1.3. Comparative reference.....	29
2.2. Reference in scholarly papers.....	30
2.2.1. Personal reference.....	31
2.2.2. Demonstrative reference.....	32
2.2.3. Comparative reference.....	33
CHAPTER 3. SUBSTITUTION.....	34
3.1. Substitution in linguistic prose.....	35
3.1.1. Nominal substitution.....	36
3.1.2. Verbal substitution.....	37
3.1.3. Clausal substitution.....	38
3.2. Substitution in scholarly papers	39
3.2.1. Nominal substitution	40
3.2.2. Verbal substitution.....	41
3.2.3. Clausal substitution.....	42
CONCLUSIONS.....	43
SUMMARY	45
REFERENCES.....	46
APPENDICES	

ABSTRACT

of the BA thesis «Linguo-stylistic peculiarities of D. Keyes' novel «Flowers for Algernon»» (Melitopol, 2016)

written by Ann M. Primak (research advisor – T. V. Nasalevich)

This thesis investigates linguo-stylistic peculiarities of D. Keyes' novel «Flowers for Algernon» by viewing stylistic, graphic, lexical and syntactic devices. Such focus accounts for the relevance of the study for the present-day linguistics. The research aims at determining the place and role of science fiction in the world literature, particularly in popular literature; analyzing the phenomenon of social fiction in American literature; defining the peculiarities of D. Keyes' idiosyncrasy and poetics of the novel; analyzing of illustrations of stylistic, graphic and lexical and syntactic devices from the text.

The structural parts of the BA thesis are: the introduction, two chapters with conclusions, the general conclusion, the bibliography list (53 entries). The textual part of the paper comprises 51 pages; the overall number of pages being 57.

The first chapter presents the theoretical underpinnings of the thesis by considering the classification of fiction, reasoning the role of popular literature and social fiction in American literature.

In the second chapter it is talked of D. Keyes' idiosyncrasy and the poetics of the novel «Flowers for Algernon», which make the text actual in dealing with the question of linguo-stylistic peculiarities of English-language literary text.

The findings of the research are presented in the article «Особливості ідіосинксії Деніела Кіза».

Зразок рецензії на дипломну роботу

РЕЦЕНЗІЯ на дипломну роботу

Прізвище, ім'я та по батькові студента _____

Тема _____

Загальна характеристика роботи, її актуальність _____

Відповідність змісту роботи темі, яка розробляється _____

Ступінь розкриття теми _____

Дотримання стандартів оформлення роботи _____

Позитивні якості роботи _____

Недоліки _____

Загальний висновок та оцінка _____

Рецензент _____

(учений ступінь, звання) (прізвище, ім'я, по батькові)

Дата _____ Підпис _____

Печатка

Зразок оформлення курсової роботи

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови

КУРСОВА РОБОТА

з теоретичного курсу основної іноземної мови

на тему: **«КОНЦЕПТУАЛЬНА ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ
МЕТАФОРИ»**

студента...курсу...групи
напряму підготовки 035.04 «Філологія.
Германські мови та література
(переклад включно)»
Кравченка Івана Сергійовича
Керівник: кандидат філологічних
наук, доцент
Насалевич Тамара Василівна

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Мелітополь – 2017 рік

Курсова робота з методики вивчення англійської мови «Тестовий контроль лексичних навичок говоріння»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК ГОВОРІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В СТАРШИХ КЛАСАХ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ.....	6
1.1. Дидактико-психологічні передумови організації тестового контролю.....	8
1.2. Базові вміння говоріння англійською мовою на старшому етапі як об'єкти контролю	11
1.3. Лінгвістичний аспект проблеми тестового контролю	14
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК ГОВОРІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В СТАРШИХ КЛАСАХ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	17
2.1. Комплекс тестових завдань для контролю лексичних навичок говоріння на старшому етапі навчання англійської мови.....	17
2.2. Методичні рекомендації щодо організації тестового контролю лексичних навичок говоріння в старших класах середньої школи.....	22
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	

Зразок оформлення завдань курсової роботи на тему «Тестовий контроль лексичних навичок говоріння»

Варіант 1.

У відповідності до мети дослідження і для її розв'язання були визначені і вирішені наступні завдання:

1. Здійснити науковий аналіз дидактико-психологічних передумов організації тестового контролю.
2. Уточнити сутність і зміст базових понять дослідження: «тест», «тестовий контроль», «комплексний тест».
3. Підготувати комплекс тестових завдань для контролю лексичних навичок говоріння на старшому етапі навчання англійської мови.
4. Розробити методичні рекомендації щодо організації тестового контролю лексичних навичок говоріння в старших класах середньої школи.

Варіант 2.

У відповідності до мети дослідження і для її розв'язання були визначені і вирішені наступні завдання:

- здійснити науковий аналіз дидактико-психологічних передумов організації тестового контролю;
- уточнити сутність і зміст базових понять дослідження: «тест», «тестовий контроль», «комплексний тест»;
- підготувати комплекс тестових завдань для контролю лексичних навичок говоріння на старшому етапі навчання англійської мови;
- розробити методичні рекомендації щодо організації тестового контролю лексичних навичок говоріння в старших класах середньої школи.

Курсова робота з лінгвокраїнознавства

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТОПОНІМИ – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА ФОНОВИХ ЗНАТЬ НОСІЇВ МОВИ.....	5
1.1. Сутність понять топонім і топонімія.....	5
1.2. Історія виникнення англійських топонімічних одиниць.....	9
РОЗДІЛ 2. ПОХОДЖЕННЯ, ЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ ІМЕН ТА ПРІЗВИЩ	14
2.1. Класифікація англійських прізвищ за семантичною ознакою	19
2.2. Джерела розвитку англійських власних назв.....	24
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку світової спільноти зростає потреба в оволодінні іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування. Ознайомлення з різними аспектами мови є необхідним для всебічного розуміння культури і життя іншого народу. Зокрема, важливим є вивчення особливостей такого специфічного аспекту мови, як власні імена. Всебічне вивчення власних імен повинно сприяти не тільки полегшенню здійснення міжкультурного спілкування і вирішити ряд проблем, які можуть виникнути у разі непорозумінь. Залучення різного ономастичного матеріалу дозволяє по-іншому ставити проблему номінації, по-новому вирішувати питання про статус власного імені.

До числа дослідників, які займалися цим питанням, належать Ю. О. Карпенко [6], М. П. Кочерган [5], О. А. Леонович [8], А. В. Рибакіна [14], А. В. Суперанска [15], Дж. М. Тревельян [16], Л. В. Успенський [17] та інші науковці. Безперечно, усі вони зробили вагомий внесок у розвиток ономастики. Але деякі аспекти вимагають подальшого дослідження. Саме вони й будуть розглянуті у нашій роботі.

Об'єктом дослідження є лексичні одиниці ономастичного характеру в англійській мові.

Предметом дослідження виступає походження, побудова та значення англійських імен та прізвищ.

Мета курсової роботи – простежити історію виникнення англійських імен та прізвищ; виявити чинники їх утворення; вивчити, описати та класифікувати особливості прізвищ-топонімів.

Досягнення зазначеної мети передбачає виконання таких завдань:

1. Дати загальну характеристику топонімів.
2. Розглянути види топонімів.
3. Розглянути історію виникнення англійських прізвищ.
4. Виявити чинники, що впливали на утворення англомовних прізвищ.

5. Виробити класифікацію англійських прізвищ.

Для вирішення завдань, поставлених у курсовій роботі, нами використаний описовий метод, метод аналізу і синтезу теоретичного матеріалу, метод аналізу мовного матеріалу. Методи дослідження зумовлені метою і завданнями, поставленими у дослідженні.

Теоретична значущість даної роботи пов'язана з поглибленням розуміння певних лінгвістичних термінів і понять, що інтерпретує топонім-прізвище як самостійну лінгвокультурологічну одиницю.

Практична цінність роботи полягає у можливості використання отриманих знань про роль і значення прізвищ-топонімів у сучасній англійській системі на заняттях з англійської мови, лінгвокраїнознавства, під час проведення уроків у загальноосвітній школі.

Структура курсової роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг курсової роботи – 30 сторінок. Обсяг списку використаних джерел – 26 найменувань.

Оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна одержати із таких стандартів України: ДСТУ 3009-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», міждержавний стандарт ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 6095:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікації», ДСТУ 7093:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами».

Зразок оформлення посилань:

➤ Посилання на книгу, підручник, монографію:

один автор:

- Бігич О. Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник / О. Б. Бігич. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
- Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови: [монографія] / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя: Запорізький державний університет, 1998. – 431 с.
- Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М. П. Кочерган. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 368 с.
- Bachman L. Fundamental Considerations in Language Testing / Lyle Bachman. – Oxford : Oxford University Press, 1990. – 420 p.

2–3 автори:

- Семенец О. Е. История перевода: Средневековая Азия. Восточная Европа XV-XVIII вв. : учебное пособие для студ. инст-тов и фак. иностр. яз. / О. Е. Семенец, А. Н. Панасьев. – К.: Лыбидь, 1991.

- Archer A. L. Explicit Instruction: Effective and Efficient Teaching / Anita L. Archer and Charles A Hughes.– The Guilford Press, 2001. – 290 p.

4 автори:

- Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх закладах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Г. С. Чекаль, О. А.Палій, С. І. Потапенко, І. Ф. Андрійко.– К: Академія, 2010. – 322 с.

5 і більше авторів:

- Підготовка майбутніх фахівців-філологів до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності: монографія / [Т. В. Коноваленко, Н В. Денисенко, Г. В. Матюха та ін.]. – Мелітополь: 2017. – 213 с.
- The Analysis of Communication Content: Developments in Scientific Theories and Computer Techniques / [G. Gerbner, O. R. Holsti, K. Krippendorff et al]; eds. P. J. Stone. – New York, NY: John Wiley, 1969. – 597 p.

Без автора:

- Переклад – міст між мовними світами: темат. бібліогр. покажч. / уклад.: Л. П. Болдуреску, О. Г. Краснова. – Миколаїв, Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 104 с.
- Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.
- Державний стандарт базової і повної середньої освіти (іноземні мови) // Іноземні мови. – 2004. – №1. – С. 3-7.

➤ **Посилання на статтю, частину видання:**

в журналі, збірнику конференцій і т. ін.:

- Карп'юк О. Д. Основні принципи комунікативно орієнтованого навчання / О. Д. Карп'юк // Англійська мова та література. – 2006. – №1. – С. 6-8.
- Монакін В. М. Актуальні завдання контрастивного вивчення лексики слов'янських мов / В. М. Монакін // Проблеми зіставної семантики: Тези міжнар. наук. конференції / Ін-т мовознавства НАН України, Київ. держ. лінгв. ун-т. – Київ, 2006. – С. 29-31.
- Фірсова Ю. А. Переклад німецьких фразеологізмів з топонімічним компонентом українською мовою: проблема еквівалентності /

Ю. А. Фірсова // Вісник Сумського державного університету. Серія «Філологічні науки». – 2002. – № 4(37). – С. 174-178.

- Bachman L. Assessment and Evaluation / L. Bachman // Annual Review of Applied Linguistics. – 1989. – No 10. – P. 210-226.

в книзі:

- Чепкина Э. В. Языковедческие функциональные методы: дискурсивный анализ / Э. В. Чепкина // Стилистический энциклопедический словарь русского языка / [под ред. М. Н. Кожинной]. – М.: Флинта, Наука, 2003. – С. 53-56.
- Beebe L. Pragmatic transfer in ESL refusals / L. Beebe, T. Takahashi, R. Uliss-Weltz // On the Development of Communicative Competence in a Second Language / [Eds. R. Scarcella, E. Andersen, S. D. Krashen]. – New York: Newbury House, 1990. – P. 55-73.

➤ Посилання на **словник**:

- Англо-український дипломатичний словник / [за ред. І. С. Бика]. – Київ: Знання, 2006. – 579 с.
- Тимошенко З. І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.
- The Longman Dictionary of Contemporary English / [director, Della Summers]. – Longman, 2003. – 1950 p.

➤ Посилання на **автореферат дисертації**:

- Абрамова Є. Ю. Граматична організація та комунікативна сутність компліменту в англomовному художньому діалозі. – Дисертація канд. філол. наук: 10.02.04 / Є. Ю. Абрамова. – Одеса, 2015. – 200 с.
- Янков А. В. Соціально-політичні неологізми та okazіоналізми в американському варіанті англійської мови: структура – семантика – функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / А. В. Янков. – Львів, 2004. – 20 с.

➤ Посилання на **законодавчі та нормативні документи**:

- Збірник нормативних документів з питань організації заочного навчання у вищих навчальних закладах України / За ред.

М. Ф. Дмитриченко. – Київ : Український центр духовної культури, 2002. – 244 с.

- ГСВО МОНУ. Галузевий стандарт вищої освіти України. Засоби діагностики якості вищої освіти рівня спеціаліст напряму підготовки 0502 «Менеджмент» за спеціальністю 7.050201 «Менеджмент організацій» кваліфікації «Спеціаліст з менеджменту у галузі діяльності, менеджер-економіст». – Вид. офіц. – К., 2003. – 35 с.

➤ Посилання на багатотомне видання:

- Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / упоряд. Л. М. Яременко [та ін.]. – К.: Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. – (Джерела з історії науки в Україні). Ч.2: Додатки.– 2007. – 573 с.
- Методика преподавания иностранных языков за рубежом: В 2т. /Сост. Е. В. Синявская, М. М. Васильева, Е. В. Мусницкая. – М.: Прогрес, 1976. – Т.2: Общие вопросы методической теории. – С. 9–195.

➤ Посилання на електронні джерела інформації:

Інтернет-портал

- Ukr.net [Електронний ресурс]: Інтернет-портал. – Електрон. дан. и прогр. – К.: Украинский интернет холдинг ООО. – Укрнет, 1998-2007. – Режим доступа: <http://www.ukr.net/>. – Загл. с экрана.

Бібліографічна база даних

- Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України. – Електрон. дані (222 тис. 507 записів). – К.: Нац. парлам. б-ка України, 1995 – 2007. – Режим доступу: <http://catalogue.nplu.org/>. – Дата останнього доступу: 11.10.2007. – Назва з екрану.

Вебсайт

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: Web-сайт. – Електрон. дані та прогр. – К.: НБУВ, 1997 – 2011. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>. – Назва з екрану.

Локальні ресурси:

- Нежурбеда Г. Г. Роль национальных библиотек в сохранении Internet-ресурсов // Программа ЮНЕСКО: «Информация для всех»: Всеобщий доступ к информации [Электронный ресурс]: Материалы междунар.

конф., г. Санкт–Петербург, 23-25 июня 2004 г. – Электрон. дан. – СПб., 2004. – 1 CD-ROM. – Загл. с этикетки диска.

Електронні ресурси:

- Леган В.П. До проблеми методів викладання іноземної мови [Електронний ресурс] / В. П. Леган // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота – 2011. – Вип. 23. – С. 72-74. – Режим доступу: [http:// nbuv.gov.ua/UJRN /Nvuupred_2011_23_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuupred_2011_23_29).
- Іноземна мова: програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8795/>. – Дата останнього доступу: 11.10.2017.
- Jianda L. Developing a pragmatics test for Chinese EFL learners [Online] / Liu Jianda // Language Testing. – 2007. – Available from: <http://ltj.sagepub.com/content/24/3/391>

Примітки:

1. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

2. Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації. Ініціали не можуть стояти окремо від прізвища автора. Для запобігання такої ситуації слід використовувати сполучення клавіш (Ctrl+Shift) + пробіл.

3. У списку опублікованих праць здобувача, який наводять в авторефераті, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

Лінгвістика та перекладознавство

1. Перекладацькі трансформації, пов'язані з десемантизацією англійських слів.
2. Прийоми узагальнення висловів з різним цільовим спрямуванням в англійській мові та способи їх перекладу (на матеріалі текстів різних жанрів).
3. Стилiстичні функції основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні та відображення їх у перекладі (на матеріалі текстів різних жанрів).
4. Відтворення новітньої політичної лексики як засіб поповнення словникового складу (на матеріалі англійської та української мов).
5. Мовна варіативність неологізмів в англійській та українській мовах (на матеріалі ЗМІ останнього десятиріччя).
6. Компаративний аналіз відтворення засобів опису політичних явищ в англійській та україномовних ЗМІ.
7. Французькі / німецькі запозичення в англійській мові та шляхи їх відтворення українською.
8. Засоби передачі у перекладі художнього твору алюзійних елементів (на матеріалі художньої літератури ХХ ст.).
9. Особливості передачі ігрових моделей у перекладі творів для дітей (на матеріалі англійської літератури).
10. Особливості перекладу власних назв в англійських казках.
11. Типологія та переклад засобів комічного в художніх творах про дітей в сучасній англійській літературі.
12. Особливості перекладу орієнтальної лексики у творах Р.Кіплінга.
13. Англійські фразеологізми з компонентом найменування явищ природи та довкілля, їх переклад українською.
14. Емфатичні конструкції англійської мови, їх українські відповідники.
15. Кліше в англійській газетно-інформаційних текстах та особливості їх перекладу українською мовою.
16. Особливості перекладу реалій світу природи в англійській поезії.
17. Засоби передачі іронії та каламбурів при перекладі англійських художніх текстів українською мовою.
18. Засоби відтворення гендерно-маркованих одиниць в українських перекладах творів англійської художньої літератури.

19. Засоби досягнення еквівалентності при перекладі поетичних творів (на матеріалі англійської та української мов).
20. Функціонування біблеїзмів в розмовній мові та мові ЗМІ та особливості їх перекладу (на матеріалі англійської та української мов).
21. Особливості використання та перекладу евфемізмів в мові сучасних ЗМІ та підмові соціології (на матеріалі англійської та української мов).
22. Засоби передачі еквівалентності англійських ідіом в перекладі українською мовою.
23. Особливості відтворення в українському перекладі мовних одиниць часової семантики (тривалості-моментальності).
24. Засоби відтворення лексико-семантичного поля на позначення етикету в українському перекладі.
25. Компаративний аналіз лексико-семантичних і структурних особливостей англійських термінів (на матеріалі...).
26. Мовні засоби вираження емоційного концепту «страх» та особливості його перекладу.
27. Засоби вираження денотативного та конотативного значення фразеологізмів мовою перекладу.
28. Етнолінгвістичні особливості паремій та їх переклад.
29. Функціонування та переклад метафоричної гіперболи в текстах художнього стилю.
30. Відтворення конотативного значення прикметників, що характеризують інтелектуальну діяльність мовою перекладу.
31. Переклад соціально-маркованої лексики (на матеріалі англійських фільмів).
32. Діахронічні та синхронічні варіації значення фразеологічних одиниць англійської мови як результат впливу мовної картини світу та особливості їх перекладу українською мовою.
33. Полісемія у терміносистемі економіки англійської мови та особливості її відтворення засобами української мови.
34. Концептуальна еквівалентність перекладу метафори.
35. Порівняльний аналіз лінгвістичних характеристик англо-україномовного наукового дискурсу.
36. Реалізація категорії визначеності-невизначеності у науковому дискурсі як проблема перекладу.
37. Лексичні засоби оцінки у науковому дискурсі (на матеріалі англо-українських перекладів науково-популярних статей у періодичних виданнях.)
38. Сучасні тенденції у термінологічній номінації.

Лінгвокраїнознавство

1. Вплив історичних подій / клімату / географічних, природних особливостей на формування астіномів (назв міст) / омонімів (гір) / гідронімів (ріки, озера) Англії / Шотландії / Уельсу / Північної Ірландії.
2. Відображення особливостей британського клімату / ландшафту / флори-фауни у фольклорі (мові, літературі). Історичні передумови виникнення символів Великобританії та їх відображення у мові та літературі.
3. Гіпотези походження та призначення Стоунхенджу у британському фольклорі та літературі.
4. Походження британських імен та прізвищ.
5. Походження англійських назв днів тижню та місяців.
6. Історичні передумови виникнення англійських свят та їх відображення у мові та літературі (фольклорі).
7. Відображення національних особливостей Шотландії / Ірландії / Уельсу у мові (Scots, Cornish, Manx, Gaelic) та літературі.
8. Історія виникнення графств у Великобританії. Використання назв графств у сучасному культурно-політичному житті.
9. Кельтський вплив на англійську мову, літературу і культуру.
10. Англо-саксонський вплив на англійську мову, літературу і культуру.
11. Наслідки завоювання Британії Давнім Римом в англійській мові, літературі і культурі.
12. Відображення завоювання Британії Давнім Римом у власних назвах.
13. Вплив Скандинавських завоювань на мову, літературу і культуру Британії.
14. Відображення постаті Короля Артура / Робін Гуда в англійському фольклорі та літературі.
15. Відображення ставлення британців до політики у мові та літературних джерелах.
16. Традиції британської монархії у культурі, мові й літературі.
17. Історія виникнення, розвиток Cockney English.
18. Вплив засобів масової інформації Великобританії на розвиток мови.
19. Історія виникнення британського свята (Halloween / Christmas / May Day, etc.) та відображення його у мові, літературі та фольклорі.
20. Історія виникнення фестивалю (the Eisteddfod, Edinburg Festival, Dickens Festival, etc.) та відображення його у мові, літературі та фольклорі.
21. English eating traditions – відображення у мові, літературі.

Методика вивчення англійської мови

1. Робота з країнознавчим матеріалом як фактор розвиваючого навчання на уроці англійської мови.
2. Реалізація принципу наочності під час навчання англійської мови на початковому ступені.
3. Реалізація принципу взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності на уроці англійської мови.
4. Забезпечення в навчанні англійської мови ефективного функціонування системи «учитель – підручник – учень».
5. Організація і проведення тижня англійської мови в школі.
6. Використання міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови.
7. Активізація мотивації вивчення англійської мови сучасними старшокласниками.
8. Проведення позакласної роботи з англійської мови на початковому ступені навчання.
9. Особливості підготовки і проведення нестандартних уроків з англійської мови на молодшому/ середньому/ старшому етапі навчання англійської мови.
10. Урок-конференція з англійської мови як засіб інтенсифікації навчання англійської мови на старшому етапі.
11. Особливості організації і проведення уроку-змагання у ___ класі школи з поглибленим вивченням англійської мови.
12. Особливості раннього шкільного навчання англійської мови як фактор оптимізації вивчення мови.
13. Використання новітніх методик у процесі розвитку соціально-культурної компетенції.
14. Організація колективної навчальної діяльності у формі проектних робіт на уроці англійської мови.
15. Організація групової роботи учнів на уроці англійської мови на середньому етапі.
16. Використання сучасних інформаційних технологій під час вивчення англійської мови на старшому етапі вивчення англійської мови.
17. Використання мультимедійних технологій на уроках англійської мови.
18. Організація парної роботи учнів на уроках англійської мови з опорою на зображальну наочність.
19. Використання електронних енциклопедій у навчанні англійської мови на старшому етапі.

20. Застосування комп'ютерної техніки на етапі введення нового матеріалу.
21. Система фонетичних вправ для навчання та контролю англійської вимови в загальноосвітній школі.
22. Організація роботи над вимовною стороною спілкування на початковому етапі навчання англійської мови.
23. Особливості застосування «warm-up activities» на середньому етапі вивчення англійської мови.
24. Застосування інтенсивного вводно-корективного курсу під час вивчення англійської мови на старшому етапі.
25. Використання римівок для навчання вимови на уроках англійської мови.
26. Методика проведення фонетичної зарядки на уроці англійської мови.
27. Реалізація принципу комунікативної спрямованості у навчанні граматики англійської мови учнів середніх класів.
28. Використання граматичних ігор у навчанні англійської мови на початковому етапі.
29. Шляхи подолання труднощів у навчанні учнів граматики англійської мови на середньому етапі.
30. Навчання вживання граматичних структур з Present Continuous та Present Indefinite в усному мовленні.
31. Особливості навчання граматичних часів англійського дієслова.
32. Використання газети на уроці англійської мови на старшому етапі.
33. Підготовка й організація уроку англійської мови у ___ класі за темою «Travelling»/ «Man and Nature»/ «Travelling. Sightseeing in New York».
34. Особливості вивчення теми «Appearance» («Easter»/ «Shops and Shopping»/ «English Traditions»/ «English Traditions»/ «Environment Protection»/ «Books in Our Life»/ «Famous Writers»/ «Nature of Great Britain»/ «Cinema») у ___ класі на уроці англійської мови.
35. Вивчення фразеологізмів на старшому ступені навчання англійської мови як засіб розширення продуктивного лексичного запасу учнів.
36. Розвиток ідіоматичності мовлення засобами прислів'їв і приказок на уроці англійської мови.
37. Створення психологічних умов успішного навчання лексики англійської мови на молодшому ступеню.
38. Особливості організації і проведення уроку-брейн-рингу з теми «Etiquette».

39. Особливості організації роботи над темою «Making Tour Around London» на уроці англійської мови.
40. Використання кросвордів під час навчання лексичного матеріалу на уроці англійської мови.
41. Використання ігор під час навчання лексичного матеріалу на уроці англійської мови.
42. Використання кіноінформації для навчання лексичного матеріалу на уроці англійської мови.
43. Особливості підготовки і проведення уроку-диспуту з англійської мови у 10-му класі.
44. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в середній школі як засіб моделювання мовленнєвого спілкування.
45. Ігрові і змагальні форми роботи під час навчання лексики англійської мови.
46. Навчання використанню ідіом та мовленнєвих штамтів для ведення дискусії англійською мовою.
47. Розширення потенційного словникового запасу учнів старших класів середньої школи на основі стійких дієслівних словосполучень англійської мови.
48. Навчання фразеології англійської мови учнів старших класів середньої школи.
49. Особливості лінгвокраїнознавчого підходу до навчання старшокласників усного англійського мовлення.
50. Навчання домашнього читання текстів англійською мовою в загальноосвітній школі.
51. Використання звукозапису в навчанні практичної граматики англійської мови.
52. Використання відеофонограми та друкованих текстів у навчанні англійської мови молодших школярів.
53. Особливості використання навчальних відеофільмів на уроці англійської мови.
54. Розвиток особистості старшокласника у процесі навчання аудіювання англійською мовою.
55. Гра та ігрова ситуація як один із найефективніших методів навчання на початковому/ середньому/ етапі вивчення англійської мови.
56. Використання мовних ігор під час навчання англійської мови дітей дошкільного віку.
57. Використання автентичного пісенного матеріалу в навчанні англійської мови.

58. Навчання віршованого перекладу поетичних творів на уроках англійської мови.

59. Використання віршів та римування на уроці англійської мови на старшому етапі.

60. Реалізація системи тестового контролю іншомовних навичок та вмінь в середньому навчальному закладі.

61. Організація і проведення поточного тестового контролю у навчанні англійської мови.

62. Система вправ для навчання писемного спілкування англійською мовою учнів старших класів.

63. Комплекс вправ для навчання англійської орфографії з опорою на сформовані орфографічні навички.

64. Особливості навчання англійської орфографії у початкових класах.

65. Використання музичних і рухливих ігор для навчання англійської мови на початковому етапі (1-3 класи) загальноосвітньої школи.

66. Організація тестового контролю умінь письмового англійського мовлення.

67. Зарубіжні методичні концепції навчання іншомовного писемного мовлення.

68. Використання письмових мовленнєвих вправ для усунення труднощів у спілкуванні англійською мовою.

69. Використання тексту-полілогу на уроці англійської мови як джерела інформації про культуру англійських країн.

70. Навчання читання англійською мовою у 2 класі загальноосвітньої школи.

71. Розширення потенційного словникового запасу на основі багатозначності для читання текстів англійською мовою (старший етап).

72. Навчання іншомовного інформативного читання на середньому етапі навчання англійської мови.

73. Зміст та навчання читання англійською мовою в 7-8 класах загальноосвітньої школи.

74. Індивідуалізація навчання техніки читання англійською мовою на початковому етапі середньої школи.

75. Організація мовного матеріалу і вправ з використанням опори для навчання читання на уроці англійської мови.

76. Впровадження ігрового компоненту у навчання техніки читання англійською мовою.

77. Навчання написання «research paper» на старшому етапі навчання англійської мови.

78. Використання прийому «інтерв'ю» в інтерактивному навчанні писемного мовлення.

79. Використання проблемних комунікативних ситуацій в навчанні іншомовного спілкування.

80. Зміст і методика роботи над темами усного мовлення на середньому етапі навчання англійської мови у 7-8 класах середньої школи.

81. Навчання усного іншомовного спілкування з використанням рольової гри в 5 класі середньої школи.

82. Методика навчання транстематичної бесіди в соціокультурній сфері спілкування у старших класах шкіл з поглибленим вивченням англійської мови.

83. Активні методи навчання усного англійського мовлення у старших класах середньої школи.

84. Методика навчання зв'язного мовлення в 7 класі середньої школи з поглибленим вивченням англійської мови.

85. Моделювання комунікативних ситуацій для формування умінь англомовного спілкування.

86. Навчання монологу-роздуму на основі спеціальних засобів для самостійної роботи учнів старших класів.

87. Навчання усного монологічного англійського мовлення у взаємозв'язку з письмовим на старшому етапі середньої школи.

88. Розвиваюче навчання монологічного мовлення під час вивчення англійської мови як другої іноземної в середній школі.

89. Використання наочності для розвитку монологічного мовлення на середньому етапі навчання англійської мови.

90. Навчання монологічного мовлення учнів старших класів на основі автентичних текстів країнознавчого характеру на уроці англійської мови.

91. Система вправ для навчання монологічного мовлення на основі англомовного автентичного художнього твору.

92. Методика навчання англійського діалогічного мовлення за допомогою ситуативно-спрямованих вправ.

93. Формування і розвиток умінь і навичок діалогічного мовлення на початковому етапі навчання англійської мови в загальноосвітній школі.